



Läget på de globala energimarknaderna



Vecka 9, 2023

2023-03-01

Sammanfattning

Drygt ett år har gått sedan Ryssland invaderade Ukraina och mycket har förändrats sedan dess för Energieuropa. Det mest slående kanske är hur Europa har lyckats klara av ett år med begränsad tillgång till sin vanligtvis främsta energileverantör. Europa har klarat av flera vintermånader utan behov av tvingande ransonering av vare sig naturgas, el eller drivmedel och priserna på naturgas har sjunkit kraftigt sedan sensommarens rekordnotering. Man bör dock komma ihåg att vintern hittills har varit mild och att Europa har haft tillgång till rysk olja fram till nyligen, då sanktioner mot råolja och oljeprodukter trädde ikraft (5 december respektive 5 februari).

Kriget i Ukraina fortsätter och för de europeiska energimarknaderna ter sig de nya förutsättningarna alltmer som det nya normala; mer LNG krävs för att hålla produktiviteten i industrin uppe och för att värma och belysa europeiska hem, nya handelsmönster för olja innebär längre transporttider och därmed högre transportrelaterade kostnader, det ryska kolet har ersatts av en ökad import från framför allt Sydafrika och Colombia och svenska elanvändare har blivit mer uppmärksammade på kopplingen mellan den svenska elmarknaden och de fossila världsmarknaderna. Försörjningstrygghet inom energi och tillgänglig energi för alla har hamnat i fokus, sannolikt för en lång tid framöver.

Priset på olja har gått ned något sedan förra marknadsbrevet och varierar runt USD83 per fat just nu. Priset påverkas bland annat av Kinas efterfråga, utvecklingen i inflationen och Rysslands exportstrategi.

Priset på naturgas fortsätter att gå ner, TTF M+1 stängde den 27 februari på EUR47,3 per MWh och dagens prisnivå, under EUR50 per MWh, är den lägsta sedan kriget startade och sedan slutet av sommaren 2021.

Även det europeiska kolpriset har sjunkit under 2023 till följd av välfyllda lager, förutom under en köldknäpp i januari.

<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	4
Kol och EU ETS	6

Priser vid stängning den 27/2

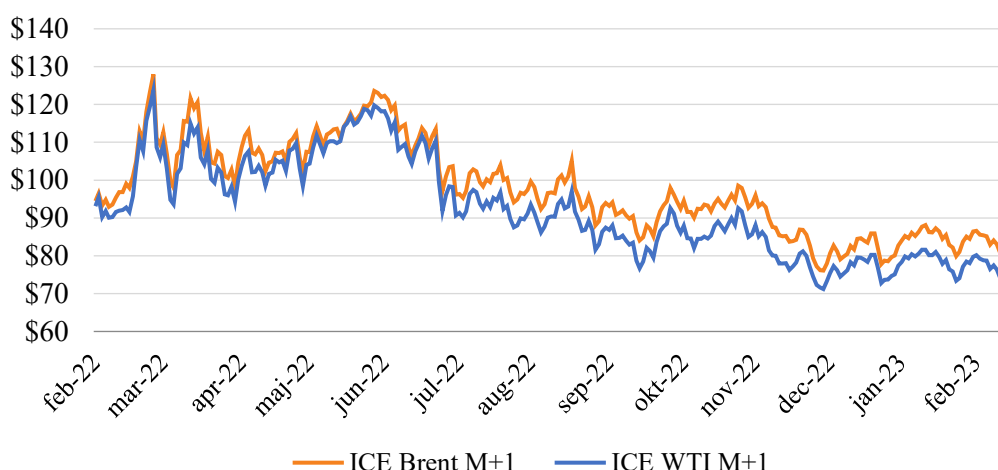
Olja	ICE Brent, front month
	82,45 USD/fat ↓*
Naturgas	ICE TTF, month ahead
	47,30 EUR/MWh ↓*
Kol	ICE AP12, front month
	148,15 USD/ton ↑*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	100,23 EUR/ton ↑*

* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

Olja

Oljepriset fortsätter att variera omkring USD83 per fat. Sedan senaste marknadsbrevet har priset i genomsnitt uppgått till USD83,2 per fat. Det kan jämföras med 2022 års pris som uppgick till USD98,5 per fat.

Råoljepriser USD per fat

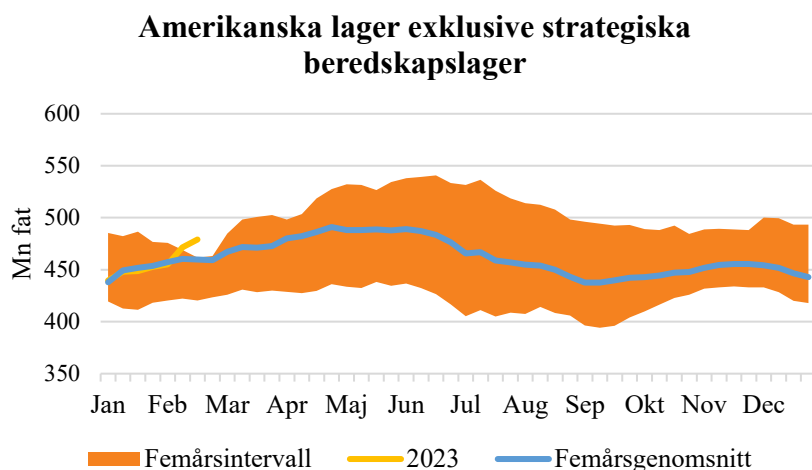


Källa: Intercontinental Exchange.

Det som framför att hindrar priset från att stiga är en oro över att inflationen ska bli långvarig, vilket leder till räntehöjningar och lägre investeringar som följd. En hög inflationen dämpar också hushållens köpkraft, vilket begränsar efterfrågan på varor och tjänster. Det faktum att leveranser av rysk olja till den globala marknaden ännu inte har visat tecken på att avta markant lägger också ett tak på oljepriset. Ryska oljeleveranser till Europa ökade under hösten och vintern innan sanktionerna trädde ikraft, jämfört med direkt efter invasionen då leveranserna gick ned relativt kraftigt.

Ryssland har också ökat sin oljeexport med betydande volymer till Kina, Indien och Turkiet, vilket i stor utsträckning har ersatt nedgången i europeisk efterfrågan. I januari steg den ryska oljeexporten och närmade sig rekordnivån från februari 2020. Ryssland har dock meddelat att man kommer minska sin produktion med 500 000 fat per dag från mars, vilket har stärkt priset något under innevarande vecka. Det råder dock tvetydigheter kring beslutet i media och marknadens reaktion på informationen har hittills varit relativt begränsad. Beslutet kan vara en indikation på att Ryssland har svårt att sälja all sin olja och därmed tvingas dra ned produktionen. Ryssland menar dock att beslutet är en reaktion på G7-ländernas och EU:s beslutade pristak på råolja och oljeprodukter.

En ökning i de amerikanska kommersiella lagren har också bidragit till en prisdämpning. De amerikanska kommersiella råolja-lagren har ökat och ligger nu över femårsgenomsnittet.



Källa: EIA.

Enligt det Internationella energirådet IEA minskade kända globala lager med knappt 70 miljoner fat i december, men låg ändå drygt 40 miljoner fat över lagernivån i december 2021.

Samtidigt prognosticerade IEA i sin senaste prognos *Oil Market Report* som publicerades den 15 februari en högre efterfrågeökning under 2023 jämfört med prognosen från januari. Efterfrågan beräknas nu uppgå till 101,9 (+200 000) miljoner fat per dag under 2023, vilket är en ökning med 2 miljoner fat jämfört med efterfrågan under 2022. Efterfrågeökningen drivs framför allt av den kinesiska återhämtningen efter pandemin.

IEA bedömer att den globala oljemarknaden kommer karaktäriseras av ett utbudsöverskott under första halvan av året, för att sedan balanseras under andra halvan. Minskade leveranser från Ryssland och en återhämtning i efterfrågan kan leda till ett utbudsunderskott, vilket kan pressa upp priserna.

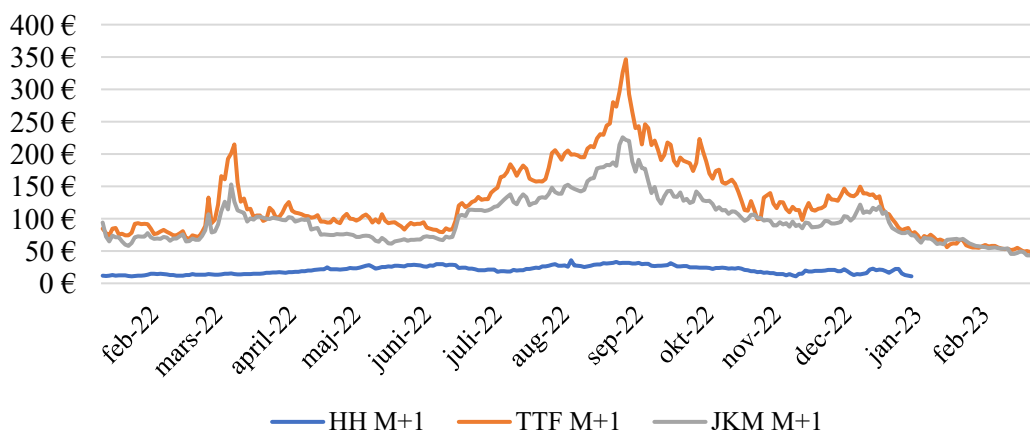
Marknaden för diesel är fortsatt mer ansträngd än råolja-marknaden. Priserna har dock gått ned från sommarens höga prisnoteringar. Extremkallt väder i USA i början av februari och planerat underhåll i raffinaderierna på flera håll under februari och mars bidrar till goda raffinaderimarginaler, vilket kan dra nyinstallerad raffinaderikapacitet från Afrika och Mellanöstern. Produktmarknaderna kommer påverkas i stor uträkning framöver av hur produktleveranserna från Ryssland kommer utvecklas framöver under sanktionerna samt Kinas exportstrategi i och med en ökande inhemsk efterfråga. Enligt Reuters har också transportererna av rysk diesel från den ryska hamnen Primorsk ökat under februari, med en förväntad liknande utveckling i mars, vilket kan vara en indikation på att handelsflödena för diesel också skiftar på liknande sätt som för råolja.

Naturgas

Priset på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har sedan förra marknadsbrevets publicering pressats nedåt och fortsatt den nedåtgående trenden sedan i början av året. TTF M+1 stängde den 27 februari på EUR47,3 per MWh, att jämföra med EUR54,72 vid förra marknadsbrevets publicering. I slutet av förra veckan, den 24 februari, var det ett år sedan Rysslands krig mot Ukraina inleddes vilket då fick priserna att stiga till nya toppnivåer och också utgjorde startskottet för ett år av extremt volatila priser och aldrig tidigare skådade prisnivåer. TTF M+1 stängde den 24 februari 2022 på EUR132,7 per MWh, att jämföra med EUR51 per MWh den 24 februari 2023. Dagens prisnivå, under EUR50 per MWh, är den lägsta sedan slutet av sommaren 2021.

Priserna påverkas just nu av de fortsatt välfyllda europeiska naturgaslagren, milda temperaturer och god tillförsel av LNG-import. Europas tilltro till att klara den här vintern och avsluta uppvärmningssäsongen med god lagerfyllnad växer allt mer, men man följer noga väderutvecklingen i hopp om att slippa en köldknäpp i mars till förmån för milda temperaturer och en minskad efterfrågan som följd. Den europeiska naturgasmarknaden skiftar därmed också fokus mot den lagerinjicering som måste ske under sommaren inför nästa uppvärmningssäsong och vintern 2023/24.

Naturgaspriser EUR per MWh

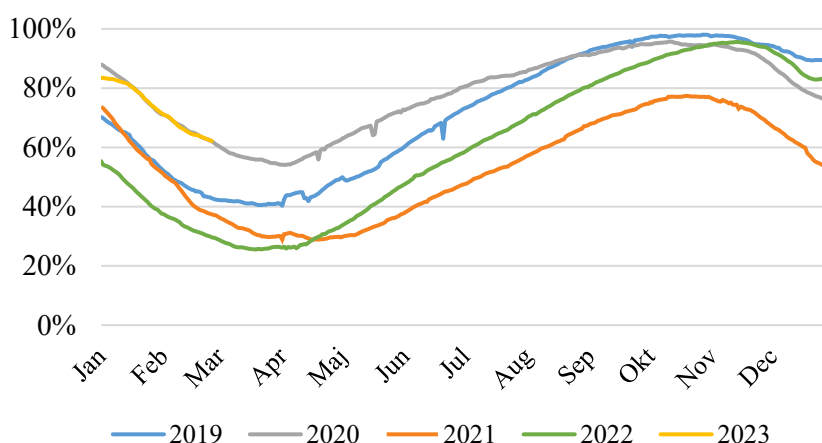


Källa: Montel. Priserna för Henry Hub (HH) är inte uppdaterade på grund av tekniska problem.

Det asiatiska benchmarkpriset JKM stängde den 27 februari på EUR45,23 per MWh och handlas därmed något under TTF i Europa. Även i USA har priserna på naturgas pressats nedåt och Henry Hub stängde den 27 februari på EUR8,74 per MWh. Priset på naturgas vid handelshubben Henry Hub har i januari minskat med 41 procent jämfört med samma period förra året och enligt EIA:s senaste *Short Term Energy Outlook* från januari. Enligt EIA väntas priset på naturgas vid Henry Hub att vara nästan 50 procent lägre under 2023 jämfört med 2022.

Förra veckan godkändes LNG-exportterminalen Freeport LNG, som varit nedstängd pga. en brand sedan i juni, att återstarta viss verksamhet och ett fartyg har under förra veckan lämnat Freeport enligt EIA. Freeport LNG är den näst största LNG-exportterminalen i USA och dess nedstängning har påverkat det globala LNG-utbudet. Freeport LNG väntas dock nå full kapacitet först om några månader.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt



Källa: GSE minus strategiska reserver.

De europeiska naturgaslagren var den 26 februari till 62 procent fyllda, att jämföra med 65 procent vid förra marknadsbrevets publicering och 30 procent den 26 februari 2022. Europa ser nu ut att avsluta uppvärmningssäsongen med höga gaslagernivåer vilket påverkar priserna och skapar ett mer gynnsamt utgångsläge för lagerinjiceringen inför nästa uppvärmningssäsong.

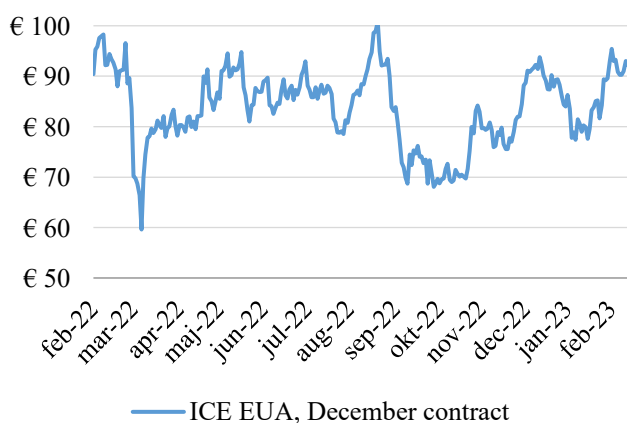
EU:s gaskonsumtion har under perioden augusti 2022 till januari 2023 minskat med 19,3 procent jämfört med den genomsnittliga gaskonsumtionen under samma period 2017–2022, enligt Eurostat. I slutet av sommaren 2022 antog EU en förordning om en frivillig minskning av efterfrågan på naturgas för att förbättra försörjningstryggheten. Medlemsländerna enades om att minska efterfrågan på gas mellan 1 augusti 2022 och 31 mars 2023 med 15 procent jämfört med den genom snittliga konsumtionen under de senaste fem åren.

Kol och EU ETS

De två veckor som har gått sedan det förra marknadsbrevet har varit relativt odramatiska för den europeiska kolmarknaden. Den första halvan av perioden karakteriserades av mildt väder, låga gaspriser och endast små fluktuationer i det europeiska kolpriset. Mot slutet av vecka 8 steg dock kolpriset något som svar på prognoser om kallare väder mot slutet av februari och början på mars.

Uppgången hölls dock tillbaka av de fortsatt låga gaspriserna. Den 27 februari uppgick det europeiska kolpriset till USD148,515 per ton.

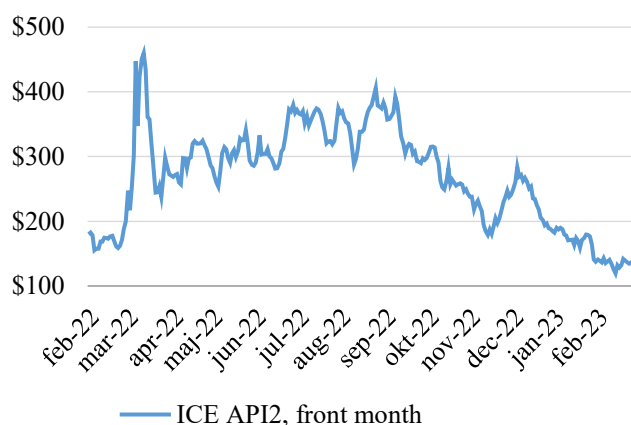
Utsläppsriktpris EUR per ton



Källa: Montel.

Utvecklingen på marknaden för utsläppsrätter inom EU:s handelssystem ETS har under de senaste två veckorna nått över priset EUR100 per ton för första gången. Den 21 februari steg priset på utsläppsrätter för första gången över 100 EUR per ton CO₂, då marknaden stängde på EUR100,34. Efter att ha sjunkit tillbaka något under veckan som följde gick priset återigen över 100-gränsen den 27 februari. Detta motsvarar en uppgång med 25 procent sedan årsskiftet och är en nivå som är tio gånger högre än för fem år sedan - den 21 februari 2018 var priset EUR9,56 per ton CO₂. Prisökningen under den senaste veckan kan delvis härröras till positiva signaler om EU:s ekonomiska utveckling, men bedöms också bero på icke-fundamentala faktorer i form av spekulation. Den 27 februari var priset på utsläppsrätter EUR100,23 per ton.

Kolpris USD per ton



Källa: Intercontinental Exchange.